

Branickiego Adama

Dzielnice: Wilanów

Osiedla: Błonia Wilanowskie

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 2009

Opis

Adam Maria Jan Branicki herbu Korczak (1892-1947) - ostatni przedstawiciel rodu i właściciel Wilanowa. Początkowo mieszkał w majątku Roś niedaleko Grodna. W Warszawie znalazł się w 1926 roku, po śmierci ojca, Ksawerego. Wraz z rodziną (żoną i trzema córkami) mieszkał głównie w pałacu, chociaż posiadał jeszcze drugi rodowy pałac przy Nowym Świecie 18/20 oraz przylegającą do niego kamienicę przy ul. Smolnej 40. W jego posiadaniu znalazły się również dobra Zastów (dzisiejszy Anin) oraz Chojnów w powiecie piaseczyńskim. W związku z postępującym kryzysem na początku lat `30 zmuszony był dokonać parcelacji i wyprzedaży części swoich dóbr - sprzedał wówczas Służew, Służewiec a z części Zastowa wydzielił Park Narodowy "Darowizna" (obecnie Las im. Króla Jana III Sobieskiego przy ul. Kościuszkowców) i przekazał go skarbowi państwa. Bogate zbiory Biblioteki Wilanowskiej ofiarował w 1932 roku prezydentowi Ignacemu Mościckiemu, który przekazał je w depozyt Bibliotece narodowej. Podczas okupacji hitlerowskiej zorganizował w swym majątku lazaret a w śródmiejskiej kamienicy urządził punkt konspiracyjny, należał również do Straży Obywatelskiej. Aresztowany przez Niemców, którzy ograbili pałac z dzieł sztuki, został osadzony na Pawiaku. Uwolniony przez wpływowych przyjaciół zajął się pomocą poszukiwanym przez Gestapo, dla których organizował fałszywe dokumenty i ukrywał ich w swojej kamienicy. Był współpracownikiem Polskiego Państwa Podziemnego, uczestnikiem Powstania Warszawskiego. Po jego upadku przedostał się do Nieborowa, gdzie został aresztowany przez NKWD a następnie przewieziony do Otwocka i tam osadzony w niewielkim obozie, w którym zatrzymano większość przedstawicieli rodów arystokratycznych. Niedługo później przez Brześć Litewski trafił na Łubiankę w Moskwie, skąd wywieziono go do obozu dla internowanych w podmoskiewskim Krasnogorsku. Ciężko chory na płuca (do zaawansowanej gruźlicy dołączył się jeszcze złośliwy nowotwór) został przetransportowany do Warszawy, skąd doktorowi Janowi Kossakowskiemu udało się uratować go z rąk funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa i umieścić w sanatorium w Otwocku, gdzie zmarł kilka tygodni później.

Spoczywa:

Krypta rodzinna w kościele św. Anny w Wilanowie.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2009.03.19
